

שְׂפִילָה לְהַמְרָה

יא תמוז התשפ"ג
מפטיירן וְהִיא שְׁאָרִית
(מיכה ה, ו)

פְּרִשְׁת בְּלֶק

סיפור לשבת

"אם יִתֵּן לִי בְּלֶק מִלֵּא בֵּיתוֹ כֶּסֶף וְזָהָב" (כז, יח)

כל מי שיש בידו שלשה דברים הללו – מתלמידיו של אברהם אבינו, ושלשה דברים אחרים – מתלמידיו של בלעם הרשע:

עין טובה ורוח נמוכה ונפש שפלה – מתלמידיו של אברהם אבינו, עין רעה ורוח גבוהה ונפש רחבה – מתלמידיו של בלעם הרשע". (אבות ה, יט)

אחד מראשי הישיבות, לפני כששים שנה, סבל מאסתמה, כך שפעמים לא מועטות היה נתקף בקוצר נשימה בעיצומו של שיעור, ה' ישמור, דרכי הנשימה נסתמו. באותו רגע הוא היה מפסיק כמובן לדבר, יוצא למרפסת הפתוחה, ובאוויר הטוב של ירושלים היה תופס לעצמו נשימה במשך דקות ארוכות, לפעמים רבע שעה, עד שחזר לעצמו.

התלמידים ידעו שבדרך כלל עד כרבע שעה, או לפחות עשר דקות, הוא לא ישוב לאמירת השיעור. היו לומדים לעצמם עד שהרב ישוב, מקווים בסבלנות להתאוששותו ורפואתו.

ויהי היום, ובאמצע השיעור הוא לא יכול היה להמשיך, יצא אל המרפסת לחפש אויר. והנה לא חלפו יותר משלושה רגעים והוא שב לתלמודו. הם ממש לא הכירו דבר כזה, אך כמובן לא שאלו שאלות.

לאחר השיעור, תלמידים מקורבים העזו והתעניינו: "היום היה מעשה נסים, רגעים בודדים בלבד, וברוך השם הרב יכול היה להמשיך את השיעור..."

"אספר לכם מה התרחש באותם רגעים ספורים", אמר הרב. "יצאתי לשאוף אויר, היה לי קשה מאד – לא הצלחתי כמעט לנשום! אך כאשר עמדתי במרפסת ראיתי בבנין ממול, שאברך פלוני שאתם מכירים אותו, בעל משפחה ברוכת ילדים, והנה הוא בונה, יוצא החוצה – עם חדר וסוכה, חתיכה ראויה להתכבד.

כל כך שמחתי בליבי: 'הוא בונה! הוא בונה, ברוך השם!' נכנס לי כל כך הרבה אויר, כזו שמחה, רחב לי. שאפתי אויר לראותי והכל עבר לי..."

{ יחי ראובן }

אשא עיני

כוחה הגדול של הראיה והשפעתה על חי האדם
פרק ג' וביצר רָאָה הַצִּדִּיק הָעוֹר אֶת כָּל מִשְׁפָּחָתוֹ

מִסְפָּר (טהרת הקודש מאמר שמירת עיניים פרק א) על הגאון בעל ה"שמן רוקח" זיע"א, שְׁבֹסוּף יָמָיו כָּמָה שָׁנִים לְפָנָי פְּטִירָתוֹ הָיָה עוֹר, וּמִמֶּשׁ לְפָנָי הַסְּתַלְקוּתוֹ מִהָעוֹלָם הוּא בְּקֶשׁ לְאַסֵּף אֶת כָּל בְּנֵי בֵּיתוֹ וְאֶת כָּל בְּנָיו וְכָל יוֹצְאֵי חֻלְצָיו וּנְקֻדָּיו, חֲתָנָיו וְכַלּוֹתָיו, וְכֹאשֶׁר בָּאוּ כָּל מִשְׁפָּחָתוֹ לְפָנָיו, הוּא פְּנָה וְאָמַר לָהֶם: בּוֹאוּ בְּנֵי וְאֲנִי אֲרָא לָכֶם שֵׁשׁ בּוֹרָא עוֹלָם, אֲשֶׁר הוּא אֵמֶת וְתוֹרָתוֹ אֵמֶת, וּבְנֵי לְהַשְׁרִישׁ בְּכֶם אֶת הָאֱמוּנָה הַזֹּאת, לְמַעַן תִּסְפְּרוּ לְדוֹר אַחֲרוֹן.

והוא ענה וְאָמַר לָהֶם: תִּדְעוּ בְּנֵי, כִּי כְּמוֹ שֵׁשׁ לְכָל אָדָם חוּשׁ הָרְאוּת הַגְּשָׁמִית אֲשֶׁר בְּכַחוֹ הוּא רוֹאֶה הַפֶּל, כִּי לֹשׁ לְכָל אָדָם חוּשׁ הָרְאוּת הָרוּחָנִית אֲשֶׁר דְּרָכּוֹ הוּא גַם רוֹאֶה הַפֶּל, וְכִשְׁהַצִּדִּיק רוֹצֶה, הוּא רוֹאֶה לְפָנָיו הַפֶּל. וְאֵז הוּא הַתְּחִיל לְחַשֵּׁב וּלְפַרְט לְפָנֵיהֶם אֶת צוּרְתָם וְאֶת חֹזֵר בְּגִדֵיהֶם וּכְפִתוּרֵיהֶם וְאֶת פְּנֵיהֶם, וּפְרִט אֵף אֶת כָּל מַה שֶּׁהָיָה בְּבֵית לְפָנֵיהֶם, וְכָלֵם רָאוּ וּנְבַהְלוּ מִפֶּחַ קְדָשׁוֹ הַעֲצוּמָה וְהַמְּפֻלָּגָה.

והנה, הַצִּדִּיקִים שָׂרְאוּ אֶת כָּל מַה שֵׁשׁ לְפָנֵיהֶם בְּכַח הָרְאוּת הָרוּחָנִית, וְכֹו לְכָף אֵף וְרַק מִפֶּחַ קְדָשׁ עֵינֵיהֶם, שֶׁהָיוּ נִזְהָרִים לְקַדֵּשׁ אֶת עֵינֵיהֶם תָּמִיד, כִּי לוּלֵי כִּי בּוֹדָאֵי אֵי אֲפֶשֶׁר לְזַכּוֹת לְמִדְרַגָּה נְפִלְאָה זֹאת. עַד כָּאֵן דְּכָרְיוּ.

ר"ת	יציאה	כניסה	ירושלים
21:06	20:30	19:14	ירושלים
21:03	20:33	19:30	תל אביב
21:07	20:35	19:25	חיפה
21:04	20:30	19:30	באר שבע

הבן איש חי

ספר פסקי בן איש חי | הלכות שבת פתיחה

נתינת חיטים במטחנת מים, ודין מצמצם בשבת

בדין הרחיים של מים, שפסק המגן אברהם דאם ישראל נותן חיטים בתוך הרחיים בשבת ליכא איסור תורה, משום שהמים הם הטוחנין. והרב אבן העזר ז"ל חלק עליו, וסבירא ליה איכא בזה איסור תורה ע"ש. ולפי האמור דמצמצום חשיב מעשה גבי גט, לכן גם הכא אם הישראל נותן חיטים לתוך הרחיים של מים, עבדי איסור תורה מדין מצמצם, דאין לך מצמצם גדול מזה. מיהו חזרתי ואמרתי, שיש לתרץ בעד המג"א, דאין הכי נמי חשיב מעשה, אך הוא כלאחר יד, משום דאורחא דמלאכת הטחינה לא הוי בהכי, וידוע בהלכות שבת כל מלאכה דלא עבדי לה כאורחא, אין בזה איסור תורה אלא איסור דרבנן, משום דכל מלאכות שבת ממשכן גמרינן. ולפי זה נתרצה קרית אבן העזר על מג"א, דאיכא לחלק בין רחיים לבין דין המצודה, דמשמע דאם בשעת פריסת המצודה תכנס חיה לתוך המצודה חייב, דנמצא איכא חיוב חטאת בדבר דאתי ממילא, ועיני מחצית השקל שם. ולפי האמור יש לחלק, דהתם אם פרס המצודה בשבת ונכנסה חיה בעת פריסת המצודה, הנה זאת הצידה נעשית כדרכה, דכן הוא דרך הצידה גם בחול,

אין זו כלאחר יד. וכן מדביק דפת הוי נמי כאורחיה, דכל אלו הוה דכוותהוון במשכן, וכל דהוה דכוותהוון במשכן חשיב כאורחיה וחייב. מה שאין כן גבי נותן חיטים לרחיים של מים, אף על גב דטחינת החיטים חשיב נמחו מחמתיה, מכל מקום לא הוה דכוותה במשכן. ומאחר דלא הוה דכוותה במשכן, חשיב כלאחר יד ופטור אבל אסור. וגם גבי קציצת הצפרנים על ידי גויה, אף על פי שהאשה מטה עצמה ומצמצמת עצמה, מכל מקום לענין שבת לא חשיבה הטיה וצמצום מעשה כאורחא, מאחר דלא קצצה בידה ממש. וכן גבי עקירת השן, אף על גב דהטיה וצדוד גופו של זה חשיב מעשה בעלמא, מכל מקום לענין שבת אינו מתחייב על מעשה זה, משום דבשבת אף על גב דעבדי מעשה, אי לא הוה כאורחא אינו חייב עליה. ובני ידידי כה"ר יעקב נר"ו אמר, דיש לחלק בין דין הרחיים לבין דין הגט, דהתם ברחיים אחר שהניח החיטים כלו מעשיו, דהיינו כח הנתינה שלו אזל, והחיטים נטחנין על ידי המים כמו שכתב המג"א. אבל בגט, נתינת הטיה לידה נעשית בעת שהוא מטה ומצמצם עצמו, והיא לקחה הגט על ידי הטייתו וצמצומו, ולהכי חשיב מעשה ידיה נתינה, עכ"פ נר"ו. ולפי זה קציצת הצפורנים ועקירת השם הנוכר לעיל, הוי דומיא דגט.

דין הואיל באיסורי שבת

אם בישל בשבת, ואחר שבישל נודמן לו חולה שיש בו סכנה שצריך לאותו תבשיל, לא נפטר בכך, מאחר שגמר הבישול במחשבת איסור.

מלאכה בספר יצירה

נראה ברור בדין בורא אדם ובהמה בספר יצירה, שהעלה הרב געו ישי לאסור משום מלאכה דבנין, אחר המחילה אין לזה עיקר בהלכה, כיון דלא הוה כהאי גוונא במשכן. וכל שכן לענין בריאת מלאכים ורקיעים הנבראין מן המצוות וחידושי תורה שגופן הוא ברוחניות למעלה בשמים, ואין בזה שום חשש. **שליחות באיסורי שבת**

בעל הבית היה לו אוכל מעורב עם הפסולת, ואמר לשלוחו בשבת לברור לו האוכל מתוך הפסולת, אם השליח אינו מתכוין לא להיתר ולא לאיסור, ורק עושה רצון בעל הבית ובורר לפניו, והבעל הבית מחשב להניח לסעודת בין הערבים, חשיב זה השליח בעל המעשה ברור כדי להניח כאשר חשב בעל הבית דאדעתיה קעביד, ואז המאכל נאסר והשליח ובעל הבית תרווייהו עבדי איסורא.

טעם איסור אמירה לנכרי

אמרו רבותינו ז"ל שאסור לישראל להניח לגוי לעשות מלאכתו בין בשבת בין ביום טוב, ואסמכוה אקרא דכתיב כל מלאכה לא יעשה בהם, משמע כל מלאכה לא תהיה נעשית לך, לא על ידי עצמך ולא על ידי אחרים, בין על ידי ישראל בין על ידי גוי. ויש אומרים שהוא לימוד גמור ולא אסמכתא אלא איסורא דאורייתא הוא. מיהו אפילו להיש אומרים אינו אסור אלא כשמוסרו לו הישראל המלאכה לגוי בשבת, אבל אם מסר לו המלאכה מערב שבת מותר, ובלבד שלא יעשה אותה הגוי בביתו, אבל בבית הישראל אסור מפני מראית העין. ולכן כל דבר שאסור לישראל לעשותו אסור לומר לגוי לעשותו, דהא בשליחותו קא עביד. ואפילו אמר לו קודם שבת לעשותו, דהא בשבת אסור. אף על גב דהגוי אינו בתורת שליחות מן התורה, מכל מקום מדברי סופרים יש שליחות לגוי לחומר.

ספר חרדים

פרק סו [תשובה ה] | דברי פבושין

ראוי לשרת המלך בכלי חמדה וכלי זהב, ויהי חלב עקר האדם, כלי חמדה שפרמ"ח איברים. וכתוב (משלי י, כ) 'פספס נבחר לשון צדיק'. גם שתי עינים כמאורות השמים, ועשר אצבעות כנגד עשר שמות הקדש עשר ספירות. גם האזנים כלי שרת לשמע בקום דברי ה'. כדכתיב (ישעיה נה, ג) 'ישמעו ותחי נפשכם'. והאבך להוציא צבאות ה' משרתיו עושי רצונו, כמה קדשה צריך ותוספת קדשה וטהרה ונקיות. והמח לחשב מחשבות טהורות להדבק ביוצר יתברך, ולענין בתורתו. והלב לשלם בו ובמצותיו, ולחמל על עניים ויתומים, ויהיה נח ולא עצב ולא פועס. והרגלים הם הרצים שיוצאים דחופים בדבר המלך, ונגד שכינה ומשרתים, הם שבועה חוטיין שבציצית והשמיני נגד הרצים, ונגד שוח, ונגד תפלין וראש ודוד. ולרמוז כל העשר אצבעות עשה להפחיד האדם שלא יחטא, ראוי לשים נגד פניו הרצועה תלויה, שהם שלשלאות, חצין של ברזל וחצין של אש, לכן שמו עשרה משרתים, ועבר עבודתך בהם.

לעת צורך כמה תשפל לפני בני אדם [ש]ליון מעות, בכמה תתנון, וכמה פעמים ישיבו פניך ריקם, תשפל לפני האל אלף ידות יותר, שהפל תלוי בתפוצו יתברך. ואין לא תבול בשאלך בתפלתך כמה שאלות וטובות מאתו יתברך, אם לא תהיה תפלתך תתנונים ודמעות.

כן אדם הלא ידעת פי ה' מודד מדה כנגד מדה, הטוב בעיניך כשתקראנו בצורך שפנה לבו מן פככול, גם אתה כשתתפלל יפנה לך מעסקך, ותינו קרוב ה' לכל קראיו לכל אשר יקראו באמת (תהלים קמה, יח), על דרך ימדוד באתם אלי עתה פאשר צר לכם (שופטים יא, כ), אוקיר לאסרא עד לא תצטרך ליה (ירושלמי תענית פ"ג ה"ו).

כן אדם ברח מהעולם, כי ידעת פי פתאם אדם ישבר, ואשה לא תשמר אהבת אלוף נעוריה, לכן ראה העולם הקים והכן לו.

ספר חסידים

סימן ס"ה

וצדקתו עומדת לעד זה המזכה את הרבים כגון מלמד ליראי ה' תיקון תפילין לתקן לאחרים. אם זכית את הרבים ובא דבר עבירה על ידך ונתגברת על יצרך וניצלת הימנה אל תחזיק טובה לעצמך כי לא בתום לבבך נצלת כי חשך ה' אותם מחטאם לו לפי שזכית את הרבים:

סימן ס"ו

לבנה לוקח סימן רע לשונאיהם של ישראל לפיכך צריך להתענות שהרי אדם מתענה על החלום כ"ש בשביל כל ישראל:

סימן ס"ז

גם ענוש לצדיק לא טוב כל המעניש את הרבים מעכב המשיח שאילו היה חי היה מוליד ואעפ"י שיש רשות לתלמיד חכם לנדות לכבודו אי שבת לת"ח להיות נוהג בדבר הזה כ"א להעלים עינו מעיני עם הארץ וכן אמר שלמה בחכמתו גם כל הדברים אשר ידברו אל תתן לבך. וכן היה דרך החסידים הראשונים היו שומעים חרפתם ואינם משיבים ולא עוד אלא שמוחלין למחרת וחכמים גדולים משתבחים במעשיהם הנאים ואומרים שמעולם לא נידו ולא חתרימו לכבודם וזהו דרכם של תלמידי חכמים הראים לשתוק כשיבוהו או יחרפוהו בסתר אבל תלמיד חכם שיבוהו או חרפוהו בפרהסיא אסור לו למחול על כבודו. ואם מחל הוא נענש מפני שהוא בדין התורה אלא נוקם ונוטר כנחש עד שיבקש מחילה ממנו:

סימן ס"ח

עבדו את ה' בשמחה (תהלים ק ב) וכתוב (תהלים ב יא) עבדו את ה' ביראה הא כיצד אם אדם שמח מאד יזכור לו יום המיתה זהו ביראה ואם הוא עצב ישמח לבו בדברי תורה דכתיב (תהלים יט ט) פקודי ה' ישרים משמחי לב:

סימן ס"ט

אם תראה אדם חשוב שמתלוצצין עליו שפוש באותה מדה ודע כי נתלוצץ על שום אדם חשוב או ראה שמתלוצצין עליו ולא מיחה בידו מדה כנגד מדה:

חידושים לפרשה

הנה העם היצא ממצרים ויבס את עין הארץ עתה לכה קכה לי אתו אולי אוכל להלחם בו וגרשתי (כב, יא) (התשע"ג). בלעם, מרוב שנאתו לישראל, שינה מלשונו של בלק, כמו שכתב רש"י בשם מדרש רבה (במדבר רבה כ, ט): "קכה לי" - זו קשה מ"ארה לי", שהוא נוקב ומפרש (שפתי חכמים: דאם לא כן, למה שינה בלעם, הלא בלק אמר "ארה לי" ! לכן פירש: כל כך שנאה היה לו על ישראל, שבראשונה שאל בלק "ארה", והוא בקש "קכה" במקום "ארה" (רא"ם). "קכה לי" לשון נוקב ומפרש הקללה יותר). "וגרשתי" - מן העולם, ובלק לא אמר אלא "ואגרשנו מן הארץ", איני מבקש אלא להסיעם מעלי, ובלעם היה שונאם יותר מבלק. עכ"ל.

ונ"ל בס"ד, שבלעם רצה לקלל את ישראל בשם ה', ולכן רמז כאן בס"ת שם הוי"וה ב"ה, שכן במלים "לכה קכה לי אתו" - ס"ת של הוי"וה ב"ה. וכן הוא לשון "קכה", שנוקב השם, כדאיתא בפרשת מקלל (ויקרא כד, יא): "ויקב בן האשה הישראלית את השם". עוד נראה, שרמז בלשונו בר"ת: "קכה לי אתו" - ר"ת קל"א, כמנין סמא"ל, שרצה להשליט אותו על עם ישראל, כפי שממיד מנסה לפגוע בעם ישראל (ולכן הוא גם שרו של עשו, ובא להאבק עם יעקב אך לא יכל ליעקב). וסוף דבר כתיב (דברים כג, ו): "ולא אקה ה' אלקיך לשמע אל בלעם ויחפף ה' אלקיך לך את הקללה לברכה פי אהבך ה' אלקיך". הנה "לא אבה הוי"וה אלהיך" בגי' קל"א, כמנין הנ"ל, שלא השליטו עליהם.

נאם בלעם בנו כער ונאם הנקב שתם העין. נאם שמע אקמי אל (כד, ג-ד)

נ"ל בס"ד, דידוע כל נבואות בלעם שנכתבו בתורה הוא הגיד אותם מסטרא דקדושה, דאם לא היה כן לא היו נכתבים בתורה. ומה שזכה בלעם לזה שנתן לו הקב"ה נבואה מסטרא דקדושה, כל זה הוא בשביל חיבתן של ישראל, שהיו האומות אומרים מה שכתוב בתורה שבחם של ישראל וחיבתן לפני הקב"ה, מי אמר זה, נביאים שלהם אמרו, הנה הם הפליגו בשבחן וחיבתן כעבור לשמח לבבם של ישראל, ולא קושטא הכי הוה ח"ו, לכן הניח הקב"ה שיהיה בלעם נביא העכו"ם הוא מתנבא ומגיד שבחן של ישראל וחיבתן, ואז בעל כרחם של הגוים יודו בזה, כיון דמדידהו אסיהד עליהו דישאל. אך מקשים איך זכה בלעם שיערה עליו רוח קדושה, והלא בלעם כל איבריו פגומים וטמאים, שחטא בכל אבר ואבר מרמ"ח אברים שלו, ובכולם פעל רע ונעשו אבריו טמאים כטומאת מת, ואיך שרתה עליהם רוח קדושה של נבואת אמת. ומתריצים, לכן היה סמוי באחת מעיניו, כדי שלא יעשה בעין זו רע ויטמאנה, ואז רוח קדושה של הנבואה יחול על עין זו הסמויה. ואמרת דאפשר עינו של בלעם לא היתה מנוקרת, אלא היתה סתומה שהעפעפים שלה סגורים ולא נפתחים, ונמצאת העין שלימה מבפנים ורק העפעפים מכסים אותה, כדי שלא יראה בה, ונמצא אינו פועל רע בזה העין כיון דעפעפים שלה סגורים תמיד, אבל העין אינה נקורה אלא שלימה ולכן יחול עליה, כי ודאי אין רוח קדושה [שורה] על דבר חסר ועל המום. וז"ש נאם הגבר שתום [העין], ר"ל עין שלו שתומה בעפעפים, ולכן זה נקיה מן פועל רע, ולכן בזה העין שומע אמרי אל, דהיינו נבואה מסטרא דקדושה, כי יחול רוח הנבואה על זאת העין שהיא סתומה. או יוכן בס"ד אומרו נאם הגבר שתום העין, דארז"ל בנמרא דסנהדרין בלעם בלע עם, נמצא צריך להיות בו ב' אותיות של עין, וליכא אלא חד עין ואת ה' של עין שתום משמו, והיינו לרמוז בקש להיות בלע עם, ולא בלע.

{ 'ברכת הרי"ח' לרכנו יוסף חיים זיע"א }

נצור לשונך מרע

הלכות רכילות | כלל ט סעיף א

[המשך משבוע שעבר]
לכאורה בדין זה (ונתפוש ציור אחד והוא הדין בכל הציורים) דלקמן, כגון שרוצה ליקח אחד לשרת אותו בביתו, וזה מכירו מכבר שהוא גנב. יש להסתפק בתלתא גונוי, אם מותר להגיד לו כדי שלא יקחנו למלאכתו ולא יהיה נפסד על ידו, או אולי דמצוה נמי איכא, או אפשר דאסור מטעם רכילות, כי הוא גורם בדיבורו לזה הפסד וכל בתחלת הסימן.
ונ"ל דמחויב מן הדין להגיד לו. וראה ממה דגרסינן בסנהדרין (עג עא) מנין לרואה את חבירו טובע בנהר וכו' או לסטין באין עליו, תלמוד לומר לא תעמוד על דם רעך, והובא דין זה בח"מ בסימן תכו שצריך לילך ולגלות אצלו בזה ע"ש. ואין לדחות דהתם דוקא שלסטין רוצין להרגו, ולכן כדי להציל את הנפש צריך לילך ולהרגיל עליהן כדי שישמרו את עצמו, אבל בענין ממון אפשר דלא כללה התורה בלאו זה, זה אינו, דהרי איתא (במכילתא) [בספרא] והובא בספר המצות להרמבם במצוה רצו שהלאו דלא תעמוד וכו' כולל נמי לכובש את ערותו בענין ממון ואינו מגיד לו, ואפילו לא תבעו חבירו נמי משמע, כמו שמוכח מלשון דלא תעמוד וכו', וכמו שמפורש בספר שער המשפט בריש הלכות עדות וכדמשמע שם בספר המצות גופא.

הצטרפו אלינו ותמכו בהגדלת הצדקה והחסד למשפחות עמוזות
"בצדקה תפוננו" שמה לה למטרה לספק ולדאוג לצרכיהם של משפחות מעוטי יכולת פלפלית ע"י מתן סיוע פלפלי רחב היקף. העמותה פועלת ללא מטרות רווח כלל!

- חלוקת סלי מזון שבועיים
- מתן מוענה לחוסרים ביתיים בסיסיים
- חלוקת סלי לידה ליוולדת ולתענוק
- ועוד פעילויות ותמיכה בחגים ומועדים

חיווק אמונה וביטחון

שבירת המידות

[המשך משבע שעבר...] כך הם דברי הרמב"ם בענין (הלכות דעות פרק ב' הלכה ב'): "כיצד רפואתם של חולי נפש? חולי נפש הוא קורא לאלה שיש להם מידות רעות ולא יכולים להשתלט עליהם, מי שהוא בעל חמה, 'עצבני'! אומרים לו: 'להנהיג את עצמו שאם הוכה וקולל - לא ירגיש כלל!' וילך בדרך זו זמן מרובה עד שיתעקר החמה מלבו, ויחזור לדרך האמצעית שהיא הדרך הטובה ואז ילך בה כל ימיו, ועל הקו הזה יעשה בשאר כל הדעות, אם היה רחוק לקצה האחד ירחק לקצה השני, וינהג בו זמן רב עד שיחזור בו לדרך הטובה" זאת אומרת אדם שאוחז בדרך קיצונית במידה, נגיד עצבני תמיד, על כל דבר קטן הוא מתעצבן, מתפוצץ, הוא צריך להגיע לקצה השני, אָלם-אָלם, להיות סותם את פיו בכל מריבה, בכל מצב, אפילו יקרה מה שלא יקרה, תקופה מסויימת עד שירגיש שהוא כבר מבליג-מבליג יחסית, ואז יגיע למדרגה בינונית, לא שלא צריך, אסור לכעוס בשום מצב; על רשעים - מצווה לכעוס! מחללי שם שמים - מצווה לכעוס! אבל זה רק במקרים נדירים שאתה באמת אוהב ה' ולא סתם עצבני ואז זה מצווה, אבל שאר המקרים כאילו לא לכעוס, 'כאילו עובד ע"ז'! ממש ויכול לצאת מזה לשגעונות עד הריגה.

באור הדבר, כתב הרמב"ם ('שמונה פרקים' פרק רביעי): "רפואת הנפש כרפואת הגוף, אם יחלה ויתחמם האדם יותר מידי, דהיינו; יש לו מעלות חום גבוהות ארבעים ואחד צריך רופא לתן לו מאכלים קרים לקררו יותר מידי, להעמידו על מזג שווה, לא לוקחים מאכלים עכשיו שמחממים ומגבירים תגבורת החום בתוך הגוף - שימות... כי ברגע שהוויסות של הגוף משתנה, אדם חולה, וגם אם יורד משלושים ושבע מעלות למטה - גם כן מסוכן! לכן צריך לשמור על וויסות: 'שינוי ווסת - תחילת חולי'! אומר הרמב"ם, שמתחילים לשנות את הוויסות וחורגים מה-37 מעלות חום מתחיל חולי, אז צריך לדעת: אם יש לו חום גבוה, צריך לאכול מאכלים המקררים מאד את הגוף, לכן

שמים לחום חומץ במצח ברגלים - זה מצנן, זה מוריד חום. כן בחולי הנפש, אם נטה אדם אחר מידה רעה, צריך להטות את עצמו עד הקצה השני עד שיעמיד אותו אח"כ בדרך האמצעי" אז זה אומר הרמב"ם.

אבל הגאון היעב"ץ זכרונו לחיי העוה"ב (מגדל עוז) כותב: "שאינן עצה זו ברורה ומוחלטת, שאין סדר זה של רפואה בדרך ובטוח להועיל בכל אופן ובכל אדם ובכל מידה, שלא יתכן להכריח הטבע לקפץ בפעם אחת מקצה אל קצה אחר המתנגד, לא כך שמענו; בין ברפואת הנפש, בין ברפואת הגוף. הלא אם נצווה למי שמתקרר בחורף: 'שינסך בחדר חם מאד!' - ימות מיד בלי ספק!! וכן להיפך, אם נתחמם מאד במלאכה ובמרחץ עד שהזיע נצווה: 'ללכת למקום קר ביותר!' - יסתכן בוודאי!! וכן בכל ההפכים בפתאומיות תתפעל הנפש ביותר, תיבהל ותפרח מיד.

זה מענין מה שהוא אומר כי אלה שהולכים נגיד ל'חמאם טורקי' הם נכנסים לחמאם טורקי ועושים שם חום גדול בתוך המקוואות האלה והכל ואח"כ קופצים ישר למים קרים, כמו 'חיסום' לגוף - ולא מתים!! אולי הוא מתכוון שזה לא עצה שתאיים לכל אדם כמו שהוא אומר שאין עצה זו ברורה ומוחלטת כי זה לא בטוח ובדוק להועיל בכל אופן ובכל אדם ובכל מידה, אז הוא אומר צריך לסווג את זה, אי אפשר להגיד בזה פתרון לכולם בכל מצב וכו'.

אומנם רבותינו הקדושים מאורי החסידות (ד.

הכריעו בבירור כדעת הרמב"ם, למשל ר' אלימלך מלז'ינסק זכותו תגן עלינו, (צעטל קטן) אומר (אות טז): "האדם לא נברא בעולם - רק לשבר את הטבע! לכן יזרו את עצמו לתקן מידותיו בשנת שמונה עשרה דווקא, כמו שאבאר, כגון: מי שנוולד בטבע של עקשנות, ישבר את טבעו ארבעים יום רצופים, לעשות דווקא להיפך ממה שיעלה במחשבתו, וכן מי שבטבע הוא עצל - ירגיל את עצמו ארבעים יום רצופים לעשות כל דבר בזריזות; הן בהולך לשכב על מיטתו, הן לקום בבוקר ממשכבו, הן בזריזות לבישת בגדים ונטילת ידים, ולנקות את גופו ולילך בזריזות לבית הכנסת תיכף אחר קומו מהספר וכיוצא

[המשך בשבוע הבא...]

מתוך הרצאתו של כבוד הרב אמנון יצחק שליט"א
בבית מדרש קהילות פז, בני ברק
בתאריך 12.06.2022
לשמיעת שיעורים והרצאות חייגו
(גם מטלפון כשר) 02-3724787

לרפואה שלמה
רחל בת איבונה
יסמין בת אביגיל
מלוך ניה בת שרה

לזיווג הגון מהרה
אוריאל בן תקווה
שלומי בן רינה
אבנר מואיז בן משה

לעילוי נשמת
קידנו ברק בן זייתה,
יעקב בן עזיזה
דוד בן רבקה

לעילוי נשמת
זייתה בת סהלה
שולה בת חנה
חנה בת רומיה ע"ה

ניתן להשיג 'קובץ מוקט בבעיות השעה בעניני כשרות' בטלפון 0549543484 כולל דיסק מתנה מצורף או בחינם במייל refaelyhu@gmail.com

לעילוי נשמת
ציון בן יהודה
אבנר בן יהודה
אפרים בן שושנה

להצלחה למוסדות
'לדעת חכמה ומוסר'

לרפואה שלמה מהרה
מינה בת סימה
יוחאי בן סילביה שרון
תמר בת שלמה

לעילוי נשמת
יוסף בן דונטה
יוסף בן שושנה ימיני